

novinar u Skoplju. Od 1947 do 1967 obavljao dužnost na Radio-Skoplju, a nakon toga prelazi na TV. Dobitnik Nagrade za životno djelo Udruženja sportskih novinara Jugoslavije (1982).

Solerti, Inoslav (1913), službenik; nogometni reprezentativac i trener, član HŠK Concordia (Zagreb), SK Slavija i NK Tekstilac (Varaždin). Kao trener djelovao u Sl. Brodu, Splitu i Varaždinu.

Soling, jedrenje; jahta jedinstvenog nacrtu za tri člana posade koju je 1959 konstruirao J. Linde (Norveška); olimp. klasa od 1972. Propisane mjere: duž. 8,15 m, šir. 1,90 m; gaz 1,30 m, tež. 1035 kg; površina jedrija 21,70 m². S. se izrađuje od plastike; jarbol može biti savitljiv, a u toku jedrenja smiju se podešavati pripone i hvatišta škotice floske. Ima dva spinakera različite veličine i izbočenja za krmene i bočne vjetrove.

Solitude, motociklistička trkača staza u Wildparku, zap. od Stuttgarta (SR Njemačka), otvorena 1904; od 1925 održavaju se kružne utrke na javnim cestama; od 1953 njezina duž. iznosi 11.453 km. Staza obiluje zavojima i brojnim usponima do 15% (nizbrdice do 12%). Smjer vožnje je suprotan od kretanja kazaljke na satu.

Sollar, Franjo (1859-1924), trgovac; biciklist, sp. radnik, mecena mnogih društava. Utemeljitelj i predsjednik Prvog hrvatskog društva biciklista (Zagreb, 1885) te predsjednik Saveza hrvatskih biciklista od njegova osnutka (1894). Vozio je bicikl na prvoj utrci oko Zrinjevca (1886) u korist izgradnje Hrvatskoga narodnog kazališta. Zaslužen za uređenje trkališta na Koturaškoj cesti.

solo-akcija, u nekim ekipnim sp. igrama (nogomet, košarka i dr.) naziv za napad kad igrač sam izvrši prodor prema vratima ili košu.

solo-uspon, alpinistička disciplina: penjanje u stijeni bez partnera; zahtijeva vrhunsku uvježbanost i tehniku samoosiguranja.

Sologubov, Nikolaj Mihailovič (1924), sovj. reprezentativac u hokeju na ledu, zaslužni majstor sporta, član CSKA (Moskva). U razdoblju 1955-63 bio je u sastavu reprezentacije SSSR, a 1957-61 i njen kapetan. Nastupao u ekipi koju je na OI 1956 osvojila prvo mjesto i 1960 treće; na PS 1956 i 1963 prvo mjesto, 1955, 1957-59 drugo te 1960 i 1961 treće mjesto; na PE 1955, 1956, 1958, 1959, 1960 i 1963 prvo mjesto, te 1957 i 1961 drugo mjesto.

Somborsko sportsko udruženje (mađ. A Zombori Sport-Egylet), osn. 17. IV 1887 u Somboru; obuhvaćalo je sekcije za atletiku, plivanje, biciklizam, klizanje, gimnastiku i stolni tenis. Poslije 1918 najviše uspješne postigli su: [1] Stolnoteniska sekcija: njezini članovi osvojili su ekipno PJ 1930-33; [2] Plivačka sekcija: članovi vaterpolo ekipe osvojili su PJ 1921-23.

Sommer, Raymond (1906-50), franc. automobilist, 1946 posljednji pobjednik PE u kategoriji trkačih automobila formula 1; 1932-33 pobjednik utrka 24 sata Le Mansa, 1936 pobjednik na GP Francuske, 1937 na GP Tunisa; vozi o trkače automobile Alfa Romeo, Crysler, Bugatti, Talbot, Ferrari i Maserati.

Sondenmajer, Tadija (1892-1967), pilot aviona, zrakoplovni inž., jedan od osnivača Aerokluba Beograd (1922). S pilotom Bajdakom izvršio rekordni let Paris—Novi Sad—Beograd—Bombay—Novi Sad. Pobjedio je na natjecanju motornih pilota u Pleshu (1931). Od 1935 jedan od potpredsjednika FAI.

Sonnebornov sistem, šah: način kojim se određuje poredak igrača koji dijele mjesta na

turnirima održanima po Bergerovom sistemu. Po S. s. svaki od igrača koji dijele mjesto, pribraja sebi b. svojih protivnika već prema postignutom rezultatu, tj. ako pobijedi cijeli zbroj, a pri remiju polovinu b. S. s. dakle nagraduje igrača koji je postigao više b. s igračima koji su se u konačnom poretku bolje plasirali.

sonomama (jap.; ne miči se!), džudo: naredba gl. suca natjecateljima da zadrže položaj u kojem se trenutno nalaze, ako su se u borbi našli na rubu borilišta, a važno je da se akcija nastavi. Natjecatelji se moraju smjestiti, ne mijenjajući položaj i pokrete, vratiti na sredinu borilišta, odn. sačekati da ih suci odnesu na sredinu borilišta, ako se bore u paru. Oni nastavljaju borbu tek na naredbu yoshi, kad ih sudac dovede u isti ili sličan položaj.

Soós, Ferenc (1919), mađ. reprezentativac u stolnom tenisu; na PS osvojio 12 medalja (po 4 zlatne, srebrne i brončane).

soremade (jap.; to je sve), džudo, karate: uzvik suca na borilištu kojim proglašava kraj borbe. S. se objavljuje nakon ipona ili nakon isteka vremena predviđenog za trajanje borbe.

Sorlini, Ljudevit (1864-1912), učitelj tjele vježbe, sp. funkcionar; odličan vježbač u sp. gimnastici. U Osijeku vodio Hrvatski sokol, podučavao mačevanje i nar. plesove (1900-05). Napisao: *Zbornik časopisnih pravila za mjedane (dvoboje)* Pula 1913.

SOSAGZ, Stolnoteniska organizacija sindikalnih aktivista grada Zagreba, osn. 1950; redovno organizira pojedinačna (turnirska) i ekipna (ligaška) prvenstva. Dala je velik doprinos masovnoj i rekreativnoj aktivnosti u radnim kolektivima i sindikalnim podružnicama. Od 1975 djeluje pod nazivom Udruženje stolnoteniskih rekreativnih igrača Zagreba (USRIZ), a zatim pod nazivom SOKAZ (Stolnoteniska organizacija klubova i aktivista Zagreba).

Soške elektrame, Kajak klub, osn. 1948 u Novoj Gorici; osvojio ekipno PJ 1959 u slalomu i spustu.

soteri (franc. sauteurs), konjički sport: jahači koji na specijalno dresiranim konjima izvode radnje visoke škole dresure nad zemljom (kurbet, krupad, kabrio!). S. čine odjeljenje Cadre noir koje se u franc. konjičkoj školi u Saumuru bavi početnom dresurom, dresurom remonata i visokom školom jahanja nad zemljom.

soto uke (jap.), karate: blokada koja se izvodi iz borbenog stava zenkutsu dachi. U namjeri da zaustavi udarac protivnika natjecatelj rotira podlakticu ruke koja je u predručenju dolje sve dok šaku ne podigne do visine očiju. Blokada iznad glave izvedena na ovaj način naziva se jodan soto uke, a ispred tijela chudan soto uke.

sotomakikomi (jap.; vanjsko motanje), džudo: vrsta požrtvornog bacanja. Napadač u desnom gardu uhvati šakom lijeve ruke protivnikov kimono ispod pazuhu. Desnu ruku podigne uvis i okrene se leđima prema protivniku, zanoži desnom nogom, učini pretklon i povlačeći protivnika lijevom rukom na sebe baca se naprijed povaljkom preko ispružene ruke.

soule, starofranc. ekipna igra loptom osobito poznata u Bretagnei; spominje se već 1369. Igrala se na otvorenom neomeđenom prostoru uz sudjelovanje neodređenog broja igrača. Pravila su bila neprecizirana, a osnovni cilj igre bio je ugurati loptu rukama, nogama ili štapom u gol protivnika. S. je bio osnova iz koje su se kasnije razvile mnoge suvremene sp. igre (nogomet, ragbi, hokej, cricket, golf i dr.).

menes sp. igre (nogomet, ragbi, hokej, cricket, golf i dr.).

sovjetski sistem treninga, cjelogodišnji ciklo-fazni sustav treninga koji su naučno razradili sovj. stručnjaci K.H. Grantin, N. Ozolin, L.P. Matvejev i dr.; zasniva se na principima dugoročnog planiranja, periodizacije, progresivnog opterećenja, rane specijalizacije i svestranog komunističkog odgoja.

Sozinova varijanta sicilijanke, šah: jedan od mogućih načina igre za bijelog protiv sicilijanske obrane; nastaje nakon početnih poteza: 1. e4 c5; 2. Sf3 d6; 3. d4 cd4; 4. Sd4; Sf6; 5. Sc3 e6 (ili a6); 6. Lc4. Nazvana po sovj. šahuist V. Sozinu (1896-1956), koji ju je prvi odigrao.

Spa-Francorchamps + *Francorchamps*

spad, sp. gimnastika: gibanje tijela iz upora, odn. potpora prema nazad; prijelaz iz upora uvis glavom prema nazad (suprotno od napora).

Spajić, Ljubomir (1926), nogometni reprezentativac sa 15 nastupa i trener, član FK Crvena zvezda (Beograd), zaslužni sportaš Jugoslavije. Sudjelovao na OI 1956 (II mjesto). Neko vrijeme trener u Turskoj i Grčkoj. Dobitnik Zlatne plakete NSJ.

Spajić, Vlado (1918), službenik, sp. radnik. Bio je sekretar Odjela za finansijsko-materijalno poslovanje FISAJ i predsjednik Biciklističkog saveza Srbije te direktor Kombinata Sport, tvornice za proizvodnju sp. opreme (Beograd).

spare (engl.) → *veza*

sparing partner, [1] boks: izabrani protivnik na treningu koji ima zadatak da vodi borbu na taj način da bi se boksač koji vježba što bolje mogao pripremiti za nastup. Profesionalni boksači ba pripremanja za mečeve obično imaju nekoliko s.p., koji su u pravilu kvalitetno slabiji od boksača kojem spariraju; [2] općenito: izraz preuzet iz boksa i u druge sportove (tenis, stolni tenis i dr.); označava protivnika na treningu za uvježbavanje nekih elemenata ili cjelokupne igre, odn. borbe.

spariranje, sudjelovanje na treningu u igri ili borbi s namjerom pomaganja određenom natjecatelju ili ekipi u treniranju elemenata ili cjelokupne igre, odn. borbe (boks, tenis, nogomet i dr.).

Spartak, Sportsko društvo, osn. 1945 u Subotici pod nazivom Fiskulturni omladinski klub »Jovan Mikić Spartak«; 1947 poslije fuzije sa FD Radnički mijenja naziv u Radničko fiskulturno društvo »Jovan Mikić Spartak«. Današnji naziv usvojen je 1952. S. je imao 17 sekcija, koje su kasnije prerasle u samostalne klubove. Najbolje rezultate postigli su: [1] Atletski klub: njegove članice osvojile su ekipno PJ u krosu za 1947 i 1948; članovi su ekipni pobjednici na PJ u partizanskom

SOTOMAKIKOMI

